

การศึกษาความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนประถมศึกษา
ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา
กรุงเทพมหานคร

นางสุพิทยา แก้วมณี

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-633-471-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1164225/6

A STUDY OF COOPERATION BETWEEN TEACHERS AND PARENTS
ON DEVELOPING MENTALLY RETARDED STUDENTS
MAINSTREAMED IN ELEMENTARY SCHOOLS,
BANGKOK METROPOLIS

Mrs. Suphitthaya Kaewmanee

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-633-471-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การศึกษาความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครองในการพัฒนา
นักเรียนประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเรียนร่วม
ในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

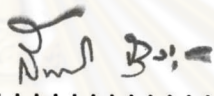
โดย   นางสุพิทยา แก้วมณี

ภาควิชา   ประถมศึกษา

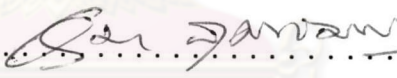
อาจารย์ที่ปรึกษา   อาจารย์ ดร.ศรีนทร วิทยะสิรินันท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ฤงสูวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุมา สุกนธมาน)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.ศรีนทร วิทยะสิรินันท์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พูนสุข บุญยสวัสดิ์)

สุพิทยา แก้วมณี : การศึกษาความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร (A STUDY OF COOPERATION BETWEEN TEACHERS AND PARENTS ON DEVELOPING MENTALLY RETARDED STUDENTS MAINSTREAMED IN ELEMENTARY SCHOOLS, BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร.ครินทร์ วิทยะสิรินันท์, 269 หน้า. ISBN 974-633-471-9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครอง ด้านการเตรียมการและวางแผนการจัดโปรแกรมการเรียนร่วม การดำเนินการตามแผนงาน การติดตามประเมินผล และการส่งเสริมและสนับสนุน และเพื่อเสนอรูปแบบของการจัดระบบความร่วมมือของครูและผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา กลุ่มตัวอย่างคือครูผู้สอนนักเรียนประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 25 คน และผู้ปกครองนักเรียนประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 25 คน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และการสังเกต วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เชิงบรรยาย

ผลการวิจัย มีดังนี้คือ

1. การศึกษาความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครองด้านการเตรียมการและวางแผนการจัดโปรแกรมการเรียนร่วม พบว่าครูส่วนใหญ่ไม่มีการเตรียมการและวางแผนเพราะโรงเรียนไม่มีนโยบาย ด้านการดำเนินการตามแผนงาน พบว่าครูดำเนินการอย่างไม่เป็นทางการ มีการประสานงานกันน้อยทำให้ครูและผู้ปกครองรับรู้การปฏิบัติของอีกฝ่ายไม่ถูกต้อง และดำเนินการไม่สอดคล้องกัน ด้านการติดตามประเมินผลพบว่าครูและผู้ปกครองมีการปรึกษากันเกี่ยวกับพัฒนาการของนักเรียนน้อย โดยมีทัศนใจเฉพาะเมื่อเด็กมีปัญหาเท่านั้น และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนพบว่าครูทั้งหมดได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษที่ลูกของตนมีส่วนร่วมอยู่ด้วย

2. รูปแบบของการจัดระบบความร่วมมือของครูและผู้ปกครองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและนำเสนอ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ แนวเหตุผล หลักการเงื่อนไขภายนอก บุคลากรในรูปแบบ การดำเนินการ และการประเมินผล การใช้รูปแบบทั้งนี้ในการดำเนินการตามรูปแบบ ผู้วิจัยได้นำเสนอโครงการสำเร็จรูปเพื่อแก้ปัญหาที่พบข้างต้น 6 โครงการ ได้แก่ โครงการให้ความรู้บุคลากรภายในโรงเรียน โครงการประชุมพิเศษผู้ปกครองนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โครงการส่งต่อและประสานงานกับนักวิชาชีพ โครงการรายงานประจำเดือน โครงการผู้ปกครองอาสา และโครงการแก้ปัญหาพฤติกรรมและการเรียนรู้

ภาควิชา ..... ประถมศึกษา
สาขาวิชา ..... ประถมศึกษา
ปีการศึกษา ..... 2538.....

ลายมือชื่อนิติดี ..... สก 11/2
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... ศ.ดร. วิทยะสิรินันท์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม.....

C440631 : MAJOR ELEMENTARY EDUCATION

KEY WORD : COOPERATION BETWEEN TEACHERS AND PARENTS/MENTALLY RETARDED/
STUDENTS/MAINSTREAM

SUPHITTHAYA KAEWMANEE : A STUDY OF COOPERATION BETWEEN TEACHERS AND
PARENTS ON DEVELOPING MENTALLY RETARDED STUDENTS MAINSTREAMED IN
ELEMENTARY SCHOOLS, BANGKOK METROPOLIS.

THESIS ADVISOR : SARINTHORN VIDHAYASIRINUN, Ph.D., 269 pp. ISBN 974-633-471-9

The purposes of this research were 1) to study cooperation between teachers and parents in developing mentally retarded students mainstreamed in elementary schools, Bangkok Metropolis, on preparation and planning, implementation, follow up, and support of the program, and 2) to propose the model of cooperation between teachers and parents in developing mentally retarded students mainstreamed in elementary schools. The subjects were 25 teachers and 25 parents of the mentally retarded students. The data were collected by using interview and direct observation techniques, and were analyzed by means of frequency distribution, percentage and descriptive analysis.

The research findings were as follows :

1. In studying cooperation between the teachers and parents of mentally retarded students, it was found that 1.1) concerning preparation and planning, most teachers did not prepare or plan for the cooperation because the mainstreamed school did not have a policy on this aspect ; 1.2) concerning implementation, most teachers personally cooperated with the parents in informal and non-systematical ways. The cooperation was so little that the teachers and parents misperceived each other's practices and thus their contributions did not consistent with the other ; 1.3) concerning follow up, the teachers and parents seldom consulted with each other on the child's development ; paying attention only when the student had a problem ; and 1.4) concerning support of the program, all the teachers were supported by the parents in joining the school activities in which their children participated.

2. The model of cooperation between teachers and parents mainstreamed in elementary schools which the researcher had designed and proposed consisted of objectives, rational principles, external conditions, involed personnel, implementation and evaluation of the model implementation. Concerning the implementation of the model, the researcher had designed 6 ready-made projects to solve the problems found in the study : The "Educating School Personnel on Mainstreaming" Project, The "Orientation for Mentally Retarded students' Parents" Project, The "Referral and Cooperation with Involved Professionals" Project, The "Monthly Report" Project, The "Volunteer Parents" Project, and the "Behavioral Modification Project.

ภาควิชา..... ประถมศึกษา.....

ลายมือชื่อนิสิต..... สร นนท

สาขาวิชา..... ประถมศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... สร นนท วิเศษ

ปีการศึกษา..... 2538.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์ ดร. ศรีนทร วิฑยะสิรินันท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ทุ่มเทเอาใจใส่ให้คำปรึกษา แนะนำตลอดเวลาที่ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความรู้สึกซาบซึ้งใจ และตระหนักในพระคุณยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อума สุคนธมาน ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และผู้ช่วยศาสตราจารย์พูนสุข บุญยสวัสดิ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ช่วยชี้แนะแนวทางในการวิจัย และให้ข้อคิดในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาพิจารณาความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษากทม. กรุงเทพมหานคร ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและผู้ปกครองในโรงเรียนโครงการเรียนร่วม กรุงเทพมหานคร ที่ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และในการจัดทำวิทยานิพนธ์นี้ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้การสนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัย ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้วิจัยขอระลึกถึงพระคุณของคุณแม่ อาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณครอบครัวปราบพล คุณนิสร่า ขอจิตต์เมตต์ อาจารย์ธรรมรักษ์ อนุจันทร์ คณะครูโรงเรียนวัดประชาวงศาาราม พี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทุกคนที่ได้ให้กำลังใจและคอยให้ความช่วยเหลือตลอดมาจนงานวิจัยนี้บรรลุผลสำเร็จด้วยดี

คุณค่าของงานวิจัยฉบับนี้ ขอมอบแด่คุณพ่อ และเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาทุกคน

สุพิทยา แก้วมณี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2 ทฤษฎี หลักการ แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
นักเรียนประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	13
การเรียนรู้ร่วมกันของนักเรียนประถมศึกษาที่มีความ บกพร่องทางสติปัญญา.....	40
ความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครองของนักเรียน ประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	44
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	68
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	69
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	161
	รูปแบบของการจัดระบบความร่วมมือของครูและ ผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนประถมศึกษาที่มี ความบกพร่องทางสติปัญญา.....	173
	รายการอ้างอิง.....	185
	ภาคผนวก.....	194
	ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	195
	ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์ครู.....	196
	ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง.....	201
	ภาคผนวก ง โครงการนำเสนอเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่าง ครูกับผู้ปกครอง.....	206
	ประวัติผู้เขียน.....	269

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว.....	78
2	จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามหน้าที่ความรับผิดชอบ และประสบการณ์ในการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	81
3	จำนวนและค่าร้อยละของความคิดเห็นของครู จำแนกตามการสำรวจความรู้ และความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	84
4	จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	86
5	จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียน.....	89
6	จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามความสม่ำเสมอในการติดต่อกับผู้ปกครอง.....	90
7	จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามวิธีการติดต่อกับผู้ปกครอง.....	91
8	จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการรายงานเกี่ยวกับการมาโรงเรียนของนักเรียน.....	93
9	จำนวนและค่าร้อยละของความคิดเห็นของครู จำแนกตามความสนใจของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนของนักเรียน.....	94
10	จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการรายงานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของผู้ปกครอง.....	98
11	จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับประโยชน์และความเหมาะสมของสิ่งที่นักเรียนเรียนในขณะนี้.....	101

สารบัญ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับอนาคตของนักเรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	102
13	จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการรายงานเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการบ้านของนักเรียน	103
14	จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการรายงานเกี่ยวกับการบ้านของนักเรียน	105
15	จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการลงโทษนักเรียน	107
16	จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการรายงานเกี่ยวกับปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน	108
17	จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการประสานงานระหว่างครู ผู้ปกครองและนักวิชาชีพ	110
18	จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการปรึกษากับผู้ปกครองเกี่ยวกับพัฒนาการของนักเรียน	112
19	จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการรายงานเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษของผู้ปกครอง	113
20	จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว	114
21	จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามประสบการณ์การได้รับความรู้เกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	117
22	จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	118
23	จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามความต้องการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการให้ลูกเรียน	121
24	จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามความสม่ำเสมอในการติดต่อกับครู	122

สารบัญ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
25	จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามวิธีการติดต่อกับครู.....123
26	จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามการรายงานเกี่ยวกับการมาโรงเรียนของลูก.....124
27	จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามความสนใจในการเรียนของลูก.....125
28	จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของลูก.....128
29	จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์และความเหมาะสมของสิ่งที่ลูกเรียนในขณะนี้...130
30	จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามการปรึกษาครูเกี่ยวกับอนาคตของลูกเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....131
31	จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามการรายงานเกี่ยวกับการบ้านของลูก.....132
32	จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามการรายงานเกี่ยวกับการถูกลงโทษของลูก.....135
33	จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามการรายงานเกี่ยวกับปัญหาพฤติกรรมของลูก.....136
34	จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามการประสานงานระหว่างครู ผู้ปกครอง และนักวิชาชีพ.....138
35	จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามการปรึกษาครูเกี่ยวกับพัฒนาการของลูก.....140
36	จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษของโรงเรียน.....141